

Samling af Afgørelser

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT
P. PIKAMÄE
fremsat den 10. marts 2022¹

Sag C-7/21

LKW WALTER Internationale Transportorganisation AG
mod
CB,
DF,
GH

(anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af Bezirksgericht Bleiburg (distriktsdomstolen i Bleiburg, Østrig))

»Præjudiciel forelæggelse – retternes kompetence og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område – forkyndelse af retslige og udenretslige dokumenter – forordning (EF) nr. 1393/2007 – artikel 8 – forordning (EU) nr. 1215/2012 – artikel 45, stk. 1, litra b), og artikel 46 – afgørelse udstedt i én medlemsstat og forkyndt i en anden medlemsstat udelukkende på den første medlemsstats sprog – lovgivning i den første medlemsstat, hvori der fastsættes en frist på otte dage til at fremsætte indsigelse mod denne afgørelse – ret til en retfærdig rettergang – artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder«

I. Indledning

1. Denne anmodning om præjudiciel afgørelse, som Bezirksgericht Bleiburg (distriktsdomstolen i Bleiburg, Østrig) har forelagt i henhold til artikel 267 TEUF, vedrører fortolkningen af artikel 18, stk. 1, TEUF, artikel 8 i forordning (EF) nr. 1393/2007² og artikel 36 og 39 i forordning (EU) nr. 1215/2012³, sammenholdt med artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (herefter »chartret«) og artikel 4, stk. 3, TEU.

2. Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem LKW Walter Internationale Transportorganisation AG (herefter »sagsøgeren«) og CB m.fl. (herefter »de sagsøgte«), nærmere bestemt tre parthavere i et østrigsk advokatfirma, som repræsenterede sagsøgeren i forbindelse med en tvangsfuldbyrdsprocedure i Slovenien. Da disse ikke fremsatte indsigelse mod en afgørelse om tvangsfuldbyrdelse, der var blevet forkyndt for sagsøgeren, inden for den frist på otte

¹ – Originalsprog: fransk.

² – Europa-Parlamentets og Rådets forordning af 13.11.2007 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager (forkyndelse af dokumenter) og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1348/2000 (EUT 2007, L 324, s. 79).

³ – Europa-Parlamentets og Rådets forordning af 12.12.2012 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (EUT 2012, L 351, s. 1).

dage, der er fastsat i slovensk lovgivning, blev afgørelsen endelig og eksigibel, således at sagsøgeren blev nødt til at indfri den fordring, der var blevet fastslået i førnævnte afgørelse. Under disse omstændigheder har sagsøgeren anlagt sag mod de sagsøgte ved den forelæggende ret og har gjort gældende, at sidstnævnte i deres egenskab af advokater var ansvarlige for, at den indsigelse, som disse havde fremsat for sent, blev afvist af de slovenske retter; sagsøgeren har på dette grundlag krævet tilbagebetaling af det beløb, som denne blev nødt til at betale som følge af fuldbyrdelsesproceduren. De sagsøgte har til støtte for deres forsvar gjort gældende, at den omhandlede slovenske lovgivning er i strid med EU-retten af den grund, at den ikke sikrer den effektive overholdelse af retten til forsvar for adressaten for et retsligt dokument. De er endvidere af den opfattelse, at denne lovgivning indebærer en forskelsbehandling, da den gør det muligt for parter, der er etableret i Slovenien, at drage uretmæssig fordel af denne lovgivnings særlige beskaffenhed i forhold til parter, der er etableret i andre medlemsstater.

3. Den foreliggende sag giver Domstolen anledning til at udvikle sin praksis vedrørende retligt samarbejde på det civilretlige område og særligt for så vidt angår fremsendelse af retslige dokumenter, der skal forkyndes i en anden medlemsstat. Domstolen vil skulle fortolke de ovennævnte forordninger på en måde, der gør det muligt at nå de mål, der forfølges med forordningerne, nemlig at sikre en effektiv og hurtig afvikling af de retslige procedurer og en forsvarlig retspleje, uden af den grund at svække den effektive overholdelse af retten til forsvar for adressaterne for de pågældende retslige dokumenter⁴. Eftersom de nævnte forordninger ikke tilsigter at ensrette den civile retspleje i sin helhed, men derimod støtter sig på de procedurer, som medlemsstaterne allerede har fastlagt i medfør af deres procesautonomi med henblik på at sikre fremsendelse af retslige og udenretslige dokumenter i et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed⁵, vil Domstolen skulle undersøge spørgsmålet om, hvorvidt den omhandlede slovenske lovgivning er i overensstemmelse med de krav, der følger af EU-retten.

II. Retsforskrifter

A. EU-retten

1. Forordning nr. 1393/2007

4. Artikel 8 i forordning nr. 1393/2007, der har overskriften »Mulighed for at nægte at modtage dokumentet«, bestemmer følgende:

»1. Den modtagende instans underretter under anvendelse af formularen i bilag II adressaten om, at han kan nægte at modtage det dokument, der skal forkyndes, i forbindelse med forkyndelsen eller ved at returnere dokumentet til den modtagende instans senest en uge efter, hvis det ikke er affattet på eller ledsaget af en oversættelse til et af følgende sprog:

a) et sprog, som adressaten forstår,

⁴ – I. Reig Fabado forklarer i »Los documentos privados y el reglamento 1393/2007 de notificaciones y traslado«, i *Cuadernos de Derecho Transnacional*, vol. 9, nr. 2, oktober 2017, s. 678, at selv om forordning nr. 1393/2007 er et instrument for retligt samarbejde på det civilretlige område, der sikrer, at det indre marked fungerer tilfredsstillende, og som bidrager til oprettelsen af et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed inden for Unionen, tillægger denne forordning den effektive retsbeskyttelse af adressaten for et retsligt dokument særlig betydning.

⁵ – Dom af 16.9.2015, Alpha Bank Cyprus (C-519/13, EU:C:2015:603, præmis 71), og af 7.5.2020, Parking og Interplastics (C-267/19 og C-323/19, EU:C:2020:351, præmis 48).

eller

b) modtagerstatens officielle sprog eller, hvis der er flere officielle sprog i den pågældende medlemsstat, det officielle sprog eller et af de officielle sprog på det sted, hvor forkyndelsen skal finde sted.

2. Har den modtagende instans fået oplyst, at adressaten nægter at modtage dokumentet, jf. stk. 1, underretter den straks den fremsendende instans herom [...] og returnerer anmodningen og de dokumenter, der ønskes oversat, til den fremsendende instans.

3. Har adressaten nægtet at modtage dokumentet, jf. stk. 1, kan forkyndelsen af dokumentet afhjælpes ved, at dokumentet forkyndes for adressaten i overensstemmelse med bestemmelserne i denne forordning ledsaget af en oversættelse til et af de i stk. 1 omhandlede sprog. I så fald er datoen for dokumentets forkyndelse den dato, på hvilken dokumentet ledsaget af oversættelsen forkyndes i overensstemmelse med modtagerstatens lovgivning. Hvis et dokument i henhold til en medlemsstats lovgivning skal forkyndes inden for en bestemt frist, er den dato, der gælder i forhold til rekvirenten, dog den, på hvilken det oprindelige dokument blev forkyndt, jf. artikel 9, stk. 2.

4. Stk. 1, 2 og 3 finder også anvendelse på de fremsendelses- og forkyndelsesmåder for retslige dokumenter, der er omhandlet i afdeling 2.

5. Ved anvendelsen af stk. 1 underretter [...] myndigheden eller personen, hvis forkyndelsen foretages efter artikel 14, adressaten om, at han kan nægte at modtage dokumentet, og at ethvert dokument, der nægtes modtaget, skal sendes til de pågældende repræsentanter eller til den pågældende myndighed eller person.«

5. Denne forordnings artikel 9 med overskriften »Forkyndelsesdato« har følgende ordlyd:

»1. Datoen for et dokumentets forkyndelse i henhold til artikel 7 er den dato, på hvilken dokumentet forkyndes i overensstemmelse med modtagerstatens lovgivning, jf. dog artikel 8.

2. Hvis et dokument i henhold til en medlemsstats lovgivning skal forkyndes inden for en bestemt frist, er den dato, der gælder i forhold til rekvirenten, dog den, der følger af denne medlemsstats lovgivning.

3. Stk. 1 og 2 finder også anvendelse på de fremsendelses- og forkyndelsesmåder for retslige dokumenter, der er omhandlet i afdeling 2.«

6. Bilag I til den nævnte forordning indeholder navnlig en attest, hvoraf det fremgår, om forkyndelsen har fundet sted eller ikke har fundet sted, og hvori der i punkt 12.3 er angivet følgende:

»Adressaten er skriftligt blevet underrettet om, at han kan nægte at modtage dokumentet, hvis det ikke er affattet på eller ledsaget af en oversættelse til enten et sprog, som han forstår, eller det officielle sprog eller et af de officielle sprog på forkyndelsesstedet.«

7. Formularen med overskriften »Underretning af adressaten om dennes ret til at nægte at modtage«, som er indeholdt i bilag II til samme forordning, indeholder følgende angivelse til adressaten:

»De kan nægte at modtage dokumentet, hvis det ikke er affattet på eller ledsaget af en oversættelse til enten et sprog, som De forstår, eller det officielle sprog eller et af de officielle sprog på forkyndelsesstedet.

Hvis De ønsker at gøre brug af denne ret, skal De nægte at modtage dokumentet ved forkyndelsen direkte over for den person, der forkynder det, eller returnere det til nedenstående adresse senest en uge efter forkyndelsen med angivelse af, at De nægter at modtage det.«

8. Denne formular indeholder ligeledes en »erklæring fra adressaten«, som denne anmodes om at underskrive, såfremt vedkommende nægter at modtage det pågældende dokument, og som har følgende ordlyd:

»Jeg nægter at modtage vedlagte dokument, da det ikke er affattet på eller ledsaget af en oversættelse til et sprog, som jeg forstår, eller det officielle sprog eller et af de officielle sprog på forkyndelsesstedet.«

9. Endelig fremgår det af nævnte formular, at adressaten i så fald skal oplyse, hvilket eller hvilke af Den Europæiske Unions officielle sprog, vedkommende forstår.

10. Forordning nr. 1393/2007 er blevet ophævet ved forordning (EU) 2020/1784⁶, der først finder anvendelse fra den 1. juli 2022.

2. Forordning nr. 1215/2012

11. Under afdeling 1 med overskriften »Anerkendelse« i kapitel III, der har overskriften »Anerkendelse og fuldbyrdelse«, i forordning nr. 1215/2012 er artikel 36, stk. 1, affattet som følger:

»Retsafgørelser, der er truffet i en medlemsstat, anerkendes i de øvrige medlemsstater, uden at der stilles krav om anvendelse af en særlig procedure.«

12. Afdeling 2 med overskriften »Fuldbyrdelse« i samme kapitel III omfatter bl.a. artikel 39, hvoraf følgende fremgår:

»En retsafgørelse, der er truffet i en medlemsstat, og som er eksigibel i den pågældende medlemsstat, skal være eksigibel i de øvrige medlemsstater, uden krav om en erklæring om eksigibilitet.«

13. Afdeling 3 med overskriften »Afslag på anerkendelse og fuldbyrdelse« i nævnte kapitel III omfatter underafdeling 1 benævnt »Afslag på anerkendelse« og underafdeling 2 benævnt »Afslag på fuldbyrdelse«.

⁶ – Europa-Parlamentets og Rådets forordning af 25.11.2020 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civil- og handelsretlige sager (forkyndelse af dokumenter) (omarbejdning) (EUT 2020, L 405, s. 40).

14. I denne underafdeling 1 fastsættes i artikel 45 følgende:

»1. Efter anmodning fra en berettiget part afslås anerkendelse af en retsafgørelse:

[...]

b) såfremt det er en udeblivelsesafgørelse, og det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument ikke var blevet forkyndt for sagsøgte i så god tid og på en sådan måde, at sagsøgte kunne varetage sine interesser under sagen, medmindre sagsøgte undlod at tage skridt til at anfægte retsafgørelsen, selv om vedkommende havde mulighed for at gøre det

[...]«

15. I nævnte underafdeling 2 bestemmes i artikel 46 følgende:

»Efter anmodning fra den person, mod hvem der anmodes om fuldbyrdelse, afslås fuldbyrdelse af en retsafgørelse, når det konstateres, at en af de i artikel 45 omhandlede grunde foreligger.«

B. National ret

1. Østrigsk ret

16. § 1295 i Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch (den østrigske borgerlige lovbog, herefter »ABGB«) har følgende ordlyd:

»(1) Enhver er berettiget til af skadevolderen at kræve erstatning for en skade, som denne har forvoldt den pågældende ved en culpøs handling; skaden kan være forvoldt ved en tilsidesættelse af en aftalemæssig forpligtelse eller være uden forbindelse til en aftale.

(2) Den person, der på en urimelig måde forsætligt tilføjer en anden person skade, er ligeledes ansvarlig herfor, men hvis dette er opstået i forbindelse med udøvelsen af en ret, er handlingen kun ansvarspådragende, hvis udøvelsen af denne ret åbenlyst havde til formål at være skadeforvoldende over for den anden person.«

17. ABGB's § 1299 er affattet som følger:

»Den, der offentligt udøver et hverv, en kunst, et erhverv eller et håndværk, eller den, der frivilligt påtager sig en opgave, hvis udførelse kræver kunstkendskab eller usædvanlig flid, viser dermed, at han anser sig selv for at besidde den fornødne flid og de krævede usædvanlige kundskaber; han må derfor bære ansvaret for en mangel herpå. Hvis den, der har tildelt vedkommende opgaven, var bekendt med førstnævntes manglende erfaring eller ved at udvise almindelig opmærksomhed kunne have været bekendt hermed, har den pågældende ligeledes udvist uagtsomhed.«

18. ABGB's § 1300 har følgende ordlyd:

»En ekspert er ligeledes ansvarlig, når vedkommende fejlagtigt og mod vederlag giver et skadeforvoldende råd inden for området for vedkommendes kunst eller videnskab. Bortset fra et sådant tilfælde er en rådgiver kun ansvarlig for de skader, vedkommende forsætligt har forvoldt en anden person gennem sin rådgivning.«

2. Slovensk ret

19. Artikel 9 i zakon o izvršbi in zavarovanju (lov om fuldbyrdelse og foreløbige retsmidler, herefter »ZIZ«), som vedrører retsmidler og appelrettens territoriale kompetence i forbindelse med fuldbyrdelse på grundlag af et retsgyldigt dokument, fastsætter følgende:

»En afgørelse, som er afsagt i første instans, kan appelleres, medmindre andet er fastsat ved lov. Debtors retsmiddel til prøvelse af en afgørelse om tvangsfuldbyrdelse, der imødekommer en anmodning om tvangsfuldbyrdelse, er indsigelse.

Appellen skal iværksættes, og indsigelsen fremsættes, inden for en frist på otte dage regnet fra forkyndelsen af afgørelsen fra retten i første instans, medmindre andet er fastsat ved lov.

En appel, der iværksættes rettidigt, og som antages til realitetsbehandling, forkyndes for modparten med henblik på, at denne kan tage til genmæle, såfremt den afgørelse fra retten i første instans, som appellen er rettet mod, ligeledes er blevet forkyndt for vedkommende.

Afgørelsen om indsigelsen kan appelleres.

Hverken appellen eller indsigelsen har opsættende virkning, medmindre andet er fastsat ved lov.

Afgørelsen om appellen er endelig.

[...]«

20. ZIZ's artikel 53, der har overskriften »Indsigelse som debtors eneste retsmiddel«, er affattet som følger:

»En afgørelse om tvangsfuldbyrdelse, der imødekommer en anmodning om tvangsfuldbyrdelse, kan gøres til genstand for en indsigelse fra debtors side, medmindre denne alene ønsker at anfægte afgørelsen om sagsomkostningerne.

Indsigelsen skal være begrundet. Debitor skal i indsigelsen anføre de faktiske omstændigheder, som indsigelsen er støttet på, og fremlægge beviser herfor, idet indsigelsen i modsat fald anses for ikke at være begrundet.

[...]«

21. Under overskriften »Indsigelse mod en afgørelse, der er afsagt på grundlag af et retsgyldigt dokument«, bestemmes i ZIZ's artikel 61 følgende:

»En indsigelse mod en afgørelse om tvangsfuldbyrdelse, der er afsagt på grundlag af et retsgyldigt dokument, er omfattet af bestemmelserne i denne lovs artikel 53 og 54 [...].

Såfremt den i det foregående stykke omhandlede indsigelse har til formål at anfægte den del af afgørelsen om tvangsfuldbyrdelse, hvorved debitor pålægges at betale fordringen, anses indsigelsen for at være begrundet i denne henseende, hvis debitor har redegjort for de faktiske omstændigheder, som indsigelsen er støttet på, og har fremlagt beviser, der godtgør de faktiske omstændigheder, der er anført i indsigelsen.

[...]«

III. De faktiske omstændigheder, retsforhandlingerne i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

22. Sagsøgeren er et selskab, der er registreret i det østrigske selskabsregister, og som driver virksomhed inden for international handel med varer. De sagsøgte er parthavere i et advokatfirma, der har hjemsted i Klagenfurt (Østrig), og som repræsenterede sagsøgeren i forbindelse med en tvangsfuldbyrdsprocedure i Slovenien.

23. Selskabet Transport Gaj d.o.o. havde i forbindelse med den pågældende procedure krævet, at der skulle foretages udlæg i 25 fordringer, som sagsøgeren havde på forskellige slovenske selskaber. Den 30. oktober 2019 forkyndte Okrajno sodišče v Ljubljani (retten i første instans i Ljubljana, Slovenien) for sagsøgeren pr. post en afgørelse om tvangsfuldbyrdelse, der var udstedt på slovensk, og som vedrørte et beløb på 17 610 EUR. Denne afgørelse var udstedt alene på grundlag af fakturaer og uden forudgående at indhente sagsøgerens bemærkninger.

24. Den nævnte afgørelse blev først modtaget af sagsøgerens juridiske afdeling via intern post den 4. november 2019. Efter en udveksling af oplysninger mellem sagsøgeren og de sagsøgte om indholdet og konsekvenserne af den meddelte afgørelse anmodede sagsøgeren den 5. november 2019 de sagsøgte om at fremsætte indsigelse mod afgørelsen om tvangsfuldbyrdelse. Blandt de dokumenter, som sagsøgeren fremsendte til de sagsøgte, var en fotokopi af en konvolut, hvoraf det fremgik, at sagsøgeren faktisk havde modtaget afgørelsen den 30. oktober 2019.

25. Den 11. november 2019 indgav de sagsøgte en begrundet indsigelse mod denne afgørelse for Okrajno sodišče v Ljubljani (retten i første instans i Ljubljana).

26. Den 12. november 2019 modtog de sagsøgte en anmodning fra den nævnte ret om inden for en frist på otte dage at betale retsafgiften på 55 EUR, et krav, der blev efterkommet rettidigt.

27. Ved afgørelse af 10. december 2019 afviste den nævnte ret den således fremsatte indsigelse som værende fremsat for sent med den begrundelse, at den var blevet fremsat mere end otte dage efter forkyndelsen af afgørelsen om tvangsfuldbyrdelse.

28. De sagsøgte iværksatte på vegne af sagsøgeren dernæst appel til prøvelse af denne afgørelse, idet de i denne forbindelse påberåbte sig, at fristen på otte dage til at fremsætte indsigelse var forfatningsstridig, og at en så kort frist ikke var forenelig med EU-retten. Denne appel blev forkastet af Višje sodišče v Mariboru (appeldomstolen i Maribor, Slovenien). Da afgørelsen om tvangsfuldbyrdelse således blev endelig og eksigibel, betalte sagsøgeren hele fordringen.

29. Under disse omstændigheder har sagsøgeren anlagt sag mod de sagsøgte for Bezirksgericht Bleiburg (distriktsdomstolen i Bleiburg) og har påberåbt sig, at disse i deres egenskab af advokater var ansvarlige for, at indsigelsen mod afgørelsen om tvangsfuldbyrdelse blev afvist af de slovenske retter, og har på dette grundlag nedlagt påstand om tilbagebetaling af det beløb, der var blevet betalt som følge af fuldbyrdsproceduren, dvs. 22 168,09 EUR, svarende til værdien af hovedfordringen med tillæg af renter og sagsomkostninger.

30. Den 10. juli 2020 har den forelæggende ret udstedt et betalingspåbud over for de sagsøgte svarende til det krævede beløb.

31. De sagsøgte har gjort indsigelse mod betalingspåbuddet.

32. Til støtte for deres forsvar har de sagsøgte gjort gældende, at den frist på otte dage, der er fastsat i slovensk lovgivning til at fremsætte indsigelse mod en afgørelse om tvangsfuldbyrdelse, er i strid med EU-retten, nærmere bestemt med artikel 36 og 39 i forordning nr. 1215/2012, artikel 8 og artikel 19, stk. 4, i forordning nr. 1393/2007, artikel 18, stk. 1, TEUF og chartrets artikel 47. De har videre anført, at underretningen om muligheden for at nægte at modtage forkyndelsen af afgørelsen om tvangsfuldbyrdelse ganske vist var vedlagt skrivelsen på tysk, men at den befandt sig mellem de øvrige 12 sider af afgørelsen. Desuden er den nævnte afgørelse ikke eksigibel uden for Slovenien i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 36 og 39 i forordning nr. 1215/2012. Den omstændighed, at afgørelsen er eksigibel i denne medlemsstat, udgør dermed ifølge de sagsøgte en forskelsbehandling i henhold til artikel 18, stk. 1, TEUF over for sagsøgeren på grundlag af dennes hjemsted.

33. Den forelæggende ret er af den opfattelse, at den frist på otte dage, der er fastsat i slovensk lovgivning til at fremsætte indsigelse mod en afgørelse om tvangsfuldbyrdelse, der er udstedt efter en summarisk fuldbyrdelsesprocedure, hvori retsmidlet er indgivet elektronisk på grundlag af et retsgyldigt dokument – i det foreliggende tilfælde en række fakturaer – kan medføre en risiko for, at den sagsøgte ikke er i stand til rettidigt at fremsætte en begrundet indsigelse mod en sådan afgørelse. Denne risiko består så meget desto mere, som den sagsøgte er etableret i en anden stat. Denne frist kan derfor være i strid med artikel 36 og 39 i forordning nr. 1215/2012, sammenholdt med chartrets artikel 47. Såfremt det fastslås, at der foreligger en sådan uforenelighed, skulle de slovenske retter ikke have taget denne frist i betragtning i forbindelse med tvangsfuldbyrdelsesproceduren. I så fald ville de sagsøgte have fremsat indsigelsen rettidigt.

34. Den forelæggende ret har i denne henseende gjort gældende, at Domstolen i den sag, der gav anledning til dom af 13. september 2018, Profi Credit Polska (C-176/17, EU:C:2018:711, herefter »Profi Credit Polska-dommen«), fastslog, at en frist på to uger til at gøre indsigelse mod et betalingspåbud, der er udstedt på grundlag af en veksels, såvel som de hertil krævede processuelle regler – idet indsigelsen i modsat fald afvises – i sammenligning med andre EU-retlige instrumenter medfører en ikke ubetydelig risiko for, at en forbruger ikke kan gøre indsigelse, eller at denne afvises.

35. Hvad angår fortolkningen af artikel 8 i forordning nr. 1393/2007 er den nævnte ret i tvivl om, hvornår fristen for at fremsætte indsigelse mod et dokument, der forkyndes, begynder at løbe. Den er i denne forbindelse af den opfattelse, at det for at afgøre, om en ret til retsmidler er blevet udøvet inden for den frist, som lovgivningen i den medlemsstat, der har foretaget forkyndelsen, fastsætter, er nødvendigt at afvente udløbet af fristen på en uge til at returnere det forkyndte dokument.

36. Den forelæggende ret er ligeledes i tvivl om, hvorvidt den frist, der er fastsat i slovensk lovgivning til at fremsætte indsigelse mod en afgørelse om tvangsfuldbyrdelse, er i overensstemmelse med artikel 18 TEUF, for så vidt som den er af den opfattelse, at en sådan lovgivning har en større indvirkning på sagsøgte, der er etableret i andre medlemsstater, og som er tvunget til at iværksætte yderligere skridt i forhold til oversættelse af de forkyndte dokumenter.

37. Under disse omstændigheder har Bezirksgericht Bleiburg (distriktsdomstolen i Bleiburg) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

- »1. Skal artikel 36 og 39 i [forordning nr. 1215/2012], sammenholdt med [chartrets] artikel 47 og med effektivitetsprincippet og ækvivalensprincippet (princippet om loyalt samarbejde i henhold til artikel 4, stk. 3, TEU)[,] fortolkes således, at disse bestemmelser er til hinder for en medlemsstats lovgivning, som mod en afgørelse om tvangsfuldbyrdelse, som retten uden forudgående kontradiktorisk procedure og uden fuldbyrdelsesgrundlag udsteder alene på grundlag af, hvad den procesdeltagende part har hævdet, som eneste retsmiddel tillader en indsigelse, der skal fremsættes inden for otte dage på denne medlemsstats sprog, også selv om afgørelsen om tvangsfuldbyrdelse forkyndes i en anden medlemsstat på et sprog, som adressaten ikke forstår, og hvor en indsigelse, der fremsættes inden for 12 dage, allerede afvises som værende fremsat for sent?
2. Skal artikel 8 i [forordning nr. 1393/2007], sammenholdt med effektivitetsprincippet og ækvivalensprincippet, fortolkes således, at bestemmelsen er til hinder for en national foranstaltning, hvorefter forkyndelsen af formularen i bilag II om underretning af adressaten om dennes ret til at nægte modtagelse inden for fristen på en uge medfører, at også fristen for iværksættelse af de[t] forudsatte retsmiddel til prøvelse af den samtidigt hermed forkyndte afgørelse om tvangsfuldbyrdelse, for hvilken der er fastlagt en frist på otte dage, begynder at løbe?
3. Skal artikel 18, stk. 1, [TEUF] fortolkes således, at den er til hinder for en medlemsstats lovgivning, hvorefter der kan gøres indsigelse mod afgørelsen om tvangsfuldbyrdelse, idet indsigelsen skal fremsættes i begrundet form inden for en frist på otte dage, og denne frist også finder anvendelse, når adressaten for afgørelsen om tvangsfuldbyrdelse er etableret i en anden medlemsstat, og afgørelsen om tvangsfuldbyrdelse hverken er affattet på det officielle sprog i den medlemsstat, hvor afgørelsen om tvangsfuldbyrdelse forkyndes, eller på et sprog, som adressaten for afgørelsen forstår?«

IV. Retsforhandlingerne for Domstolen

38. Forelæggelsesafgørelsen, der er dateret den 6. november 2020, er indgået til Domstolens Justitskontor den 8. januar 2021.

39. Parterne i hovedsagen og Europa-Kommissionen har indgivet skriftlige indlæg inden for den frist, der er fastsat i henhold til artikel 23 i statuten for Den Europæiske Unions Domstol.

40. I medfør af procesreglementets artikel 61, stk. 1, har Domstolen den 9. november 2021 anmodet den slovenske regering om at besvare en række spørgsmål. De skriftlige svar på disse spørgsmål er blevet indgivet inden for den fastsatte frist.

41. Domstolen har i henhold til procesreglementets artikel 76, stk. 2, besluttet, at der ikke skal afholdes mundtlig forhandling.

V. Retlig bedømmelse

A. Indledende bemærkninger

42. Forkyndelsen af det indledende processkrift i sagen er af afgørende betydning i forbindelse med en civil retssag, da underretningen af sagsøgte afhænger heraf. I grænseoverskridende tvister udgør sproglige forskelle og forskelle i de processuelle ordninger hindringer for en ordentlig underretning af sagsøgte og dermed for princippet om ligestilling af parterne. EU-lovgiver er bevidst om disse problemstillinger og har derfor reguleret proceduren for forkyndelse af indledende processkrifter med henblik på at gøre den mere effektiv⁷. Selv om EU-retten har til formål at sikre fremsendelse af retslige og udenretslige dokumenter i et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed ved at støtte sig på de procedurer, som medlemsstaterne allerede har fastlagt, har visse aspekter således ikke desto mindre nødvendigvis i enkeltstående tilfælde været genstand for ensretning i den hensigt at tilvejebringe passende løsninger på de ovenfor omhandlede problemstillinger⁸.

43. Dette gør sig gældende for den i artikel 8 i forordning nr. 1393/2007 fastsatte ret til at nægte at modtage et dokument af grunde, der er knyttet til et eventuelt manglende kendskab til det sprog, som de pågældende dokumenter er affattet på, idet denne ret udgør en værdifuld mekanisme til sikring af adressatens ret til forsvar. Der skal i denne sammenhæng ligeledes henvises til den i artikel 45 og 46 i forordning nr. 1215/2012 omhandlede ret til at afslå anerkendelse og fuldbyrdelse af en retsafgørelse, når det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument ikke var blevet forkyndt for sagsøgte i så god tid og på en sådan måde, at sagsøgte kunne varetage sine interesser under sagen. I det omfang formålet med disse bestemmelser i afledt ret er at sikre det effektive forsvar for adressaten for et retsligt dokument⁹, vil de skulle fortolkes i lyset af den i chartrets artikel 47 fastsatte adgang til effektive retsmidler. For så vidt det er relevant med en fortolkning af artikel 18 TEUF, skyldes dette et behov for at afhjælpe de misforhold, der er knyttet til den omstændighed, at de nationale lovgivninger på området for civil retspleje er forskellige inden for Unionen. De tre præjudicielle spørgsmål fra den forelæggende ret omhandler fortolkningen af disse bestemmelser.

44. Et effektivt forsvar afhænger bl.a. af den tid, der er til rådighed hertil, hvorfor det er nødvendigt at fastsætte rimelige frister. Problemstillingen med hensyn til den frist på otte dage, der er fastsat i slovensk lovgivning, indgår i netop denne sammenhæng. Som anført i indledningen til dette forslag til afgørelse¹⁰, tilkommer det Domstolen at afgøre, hvorvidt denne frist og de nærmere regler for beregningen heraf er i overensstemmelse med de krav, der følger af Unionens retsorden¹¹. For så vidt som det andet præjudicielle spørgsmål alene vedrører

⁷ – S. Menétreay og V. Richard, »Le silence du défendeur dans le procès international: paroles de droit judiciaire européen«, i *Les Cahiers de Droit*, vol. 56, nr. 3-4, september-december 2015, s. 497.

⁸ – F. Gascón Inchausti, »Service of proceedings on the defendant as a safeguard of fairness in civil proceedings: in search of minimum standards from EU legislation and European case-law«, i *Journal of Private International Law*, vol. 13, 2017, nr. 3, s. 511.

⁹ – Domstolen har bemærket, at »det [er] vigtigt ikke bare at sikre, at dette dokument adressat rent faktisk modtager det omhandlede dokument, men også, at adressaten sættes i stand til at få kendskab til og fuldt ud at forstå meningen og omfanget af den handling, der er truffet over for den pågældende i udlandet, således at han kan varetage sine rettigheder på effektiv vis i afsenderstaten« (jf. dom af 16.9.2015, Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, præmis 32, og af 6.9.2018, Catlin Europe, C-21/17, EU:C:2018:675, præmis 34). Min fremhævelse.

¹⁰ – Jf. punkt 3 i dette forslag til afgørelse.

¹¹ – A. Martínez Santos påpeger i »Protección efectiva de los derechos del consumidor, acceso a la justicia y control judicial de las cláusulas abusivas en el juicio cambiario: a propósito de un pronunciamiento reciente del Tribunal de Justicia de la Unión Europea«, i *Revista Española de Derecho Europeo*, nr. 71, juli-september 2019, s. 122, at Domstolens praksis gradvist har omdefineret de traditionelle grænser for medlemsstaternes procesautonomi gennem en kontrol af, hvorvidt de nationale processuelle bestemmelser er i overensstemmelse med chartrets artikel 47.

spørgsmålet om, hvornår fristen begynder at løbe, mens det første spørgsmål tillige vedrører fristens varighed, er jeg af den opfattelse, at det andet præjudicielle spørgsmål skal undersøges først.

B. Om det andet præjudicielle spørgsmål

45. Med det andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 8 i forordning nr. 1393/2007, sammenholdt med chartrets artikel 47, skal fortolkes således, at bestemmelsen er til hinder for en national lovgivning, hvorefter fristen til at udøve en ret til retsmidler til prøvelse af et retsligt dokument, der er blevet forkyndt i overensstemmelse med bestemmelserne i denne forordning, begynder at løbe fra tidspunktet for dokumentets forkyndelse. I bekræftende fald ønsker den nævnte ret oplyst, om disse bestemmelser skal fortolkes således, at denne frist først bør begynde at løbe fra udløbet af den i forordningens artikel 8, stk. 1, fastsatte frist på en uge, inden for hvilken det skal meddeles, at dokumentet nægtes modtaget.

46. Som jeg vil redegøre for i det følgende, kan svaret på dette spørgsmål efter min opfattelse udledes af en samlet fortolkning af artikel 8 og 9 i forordning nr. 1393/2007, sammenholdt med chartrets artikel 47.

47. I artikel 9 i forordning nr. 1393/2007 fastlægges kriterierne med hensyn til den dato, der skal iagttages, for så vidt angår et dokumentets forkyndelse. I denne artikels stk. 1 fastsættes princippet om, at datoen for forkyndelsen er den dato, på hvilken forkyndelsen har fundet sted i overensstemmelse med modtagerstatens lovgivning, med henblik på at beskytte adressatens rettigheder. Som det fremgår klart af denne bestemmelse (»jf. dog artikel 8«), finder dette princip anvendelse, når adressaten for et dokument ikke har gjort brug af sin ret til at nægte modtagelse i henhold til artikel 8 i forordning nr. 1393/2007.

48. I artikel 8, stk. 1, i forordning nr. 1393/2007 fastsættes muligheden for, at adressaten for et dokument kan meddele, at dokumentet nægtes modtaget, når dette dokument ikke er affattet på eller ledsaget af en oversættelse til enten et sprog, som adressaten forstår, eller til den fuldbyrdende medlemsstats officielle sprog eller, hvis der er flere officielle sprog i den pågældende medlemsstat, til det officielle sprog eller til et af de officielle sprog på det sted, hvor forkyndelsen skal finde sted. I medfør af denne bestemmelse tilkommer det den modtagende instans under anvendelse af formularen i bilag II til denne forordning at underrette adressaten om dennes ret til at nægte at modtage. De betingelser, hvorunder denne underretning er blevet bragt til adressatens kundskab, skal anføres i overensstemmelse med den attest i bilag I til nævnte forordning, hvoraf det fremgår, om forkyndelsen har fundet sted eller ikke har fundet sted. I artikel 8, stk. 1, i forordning nr. 1393/2007 er ligeledes angivet de nærmere bestemmelser for at nægte at modtage dokumentet, nemlig enten i forbindelse med forkyndelsen eller ved at returnere dokumentet til den modtagende instans senest en uge efter.

49. Domstolen har fastslået, at muligheden for at nægte at modtage et dokument, der skal forkyndes, følger af nødvendigheden af at beskytte retten til forsvar for dokumentets adressat i overensstemmelse med kravet om en retfærdig rettergang, der er fastsat i chartrets artikel 47, stk. 2, og artikel 6, stk. 1, i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, undertegnet i Rom den 4. november 1950. Selv om forordning nr. 1393/2007 først og fremmest har til formål at sikre en effektiv og hurtig afvikling af retslige procedurer og en forsvarlig retspleje, har Domstolen således udtalt, at disse formål ikke kan virkeliggøres ved på nogen som helst måde at svække den faktiske iagttagelse af retten til forsvar

for de omhandlede dokumenters adressater¹².

50. Det skal nemlig erindres, at Domstolen har påpeget, at muligheden for at nægte at modtage et retsligt dokument, der skal forkyndes, er af så stor betydning, at den tillægges egenskab af en »ret« for adressaten¹³. Det skal endvidere anføres, at Domstolen har fremhævet den omstændighed, at »den modtagende instans under alle omstændigheder, og uden at den i denne henseende har en skønsmargen«, er forpligtet til at underrette adressaten herom »ved konsekvent at anvende den pågældende standardformular«. Meddelelsen af standardformularen udgør ifølge Domstolen et »væsentligt formkrav«¹⁴. Selv om Domstolen ikke har fastslået, at en undladelse af at meddele den nævnte standardformular udgør en ugyldighedsgrund, har den ikke desto mindre angivet, at den udgør en procedurefejl, som afsenderen skal afhjælpes ved at fremsende en oversættelse af dokumentet til et sprog, som adressaten forstår, eller til modtagerstatens officielle sprog¹⁵. Dette princip er fastsat i artikel 8, stk. 3, i forordning nr. 1393/2007.

51. Det fremgår følgelig af en fortolkning af artikel 8 og 9 i forordning nr. 1393/2007, sammenholdt med chartrets artikel 47, at i en situation, hvor adressaten for det dokument, der skal forkyndes, ikke gør brug af sin ret til at nægte at modtage det, begynder fristen til at udøve en ret til retsmidler til prøvelse af det således forkyndte dokument på det tidspunkt, hvor der har fundet en gyldig forkyndelse sted.

52. Jeg er enig i Kommissionens opfattelse, hvorefter *det ikke er nødvendigt at udskyde tidspunktet for, hvornår fristen begynder at løbe med henblik på udøvelsen af en ret til retsmidler* til prøvelse af en afgørelse, der gennemføres ved et retsligt dokument, som forkyndes i overensstemmelse med forordning nr. 1393/2007, for at sikre den faktiske iagttagelse af retten til forsvar for adressaten for et retsligt dokument. Det er min opfattelse, at *disse rettigheder allerede er tilstrækkeligt beskyttet* ved adressatens mulighed for at nægte at modtage et dokument, der ikke er affattet på et sprog, som kan gøres gældende over for vedkommende¹⁶. For så vidt som adressaten i henhold til denne forordnings artikel 8 alene anmodes om at »reagere« i forbindelse med forkyndelsen eller ved at returnere dokumentet til den modtagende instans senest en uge efter, kan det ikke med føje hævdes, at adressaten pålægges uforholdsmæssige krav for at sikre sine interesser.

53. Omstændighederne i hovedsagen kan efter min opfattelse ikke begrunde en anden opfattelse. For det første er det ubestridt, at det dokument, der skulle forkyndes, dvs. afgørelsen om tvangsfuldbyrdelse, kom sagsøgeren, og efterfølgende de sagsøgte, i hænde på slovensk, og at sagsøgeren *blev underrettet om sin ret til at nægte at modtage afgørelsen* ved hjælp af den tyske sprogversion af formularen i bilag II til forordning nr. 1393/2007. For det andet skal det præciseres, at sagsøgeren, der var repræsenteret ved de sagsøgte, *ikke valgte at gøre brug af denne ret*, således at datoen for denne afgørelses forkyndelse i henhold til forordningens artikel 9, stk. 1, skal anses for at være den dato, på hvilken sagsøgeren faktisk kom i besiddelse af den nævnte afgørelse, dvs. den 30. oktober 2019.

¹² – Dom af 16.9.2015, Alpha Bank Cyprus (C-519/13, EU:C:2015:603, præmis 30 og 31), af 2.3.2017, Henderson (C-354/15, EU:C:2017:157, præmis 51), og af 6.9.2018, Catlin Europe (C-21/17, EU:C:2018:675, præmis 33).

¹³ – Dom af 16.9.2015, Alpha Bank Cyprus (C-519/13, EU:C:2015:603, præmis 49).

¹⁴ – Dom af 2.3.2017, Henderson (C-354/15, EU:C:2017:157, præmis 58).

¹⁵ – Dom af 16.9.2015, Alpha Bank Cyprus (C-519/13, EU:C:2015:603, præmis 61).

¹⁶ – Jf. i denne henseende B. Ulrici, »Verfahrensrecht: Sprachregelung bei der Zustellung eines europäischen Zahlungsbefehls«, i *Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht*, 2018, s. 1004, hvori den processuelle beskyttelse, som en skyldner, der er stillet over for et betalingspåbud, nyder gennem den i artikel 8, stk. 3, i forordning nr. 1393/2007 fastsatte ret til at nægte at modtage, fremhæves. Som denne forfatter påpeger, er retten til forsvar allerede tilsidesat, når forkyndelsen af formularen i bilag II har fundet sted på et sprog, der ikke er gyldigt, og skyldneren ikke er blevet ordentligt underrettet om sin ret til at nægte at modtage.

54. Selv om parterne i hovedsagen har gjort gældende, at en angivelig kommunikationsfejl i begyndelsen foranledigede dem til at tro, at afgørelsen var blevet forkyndt den 4. november 2019, står det nemlig alligevel fast, at de ikke har bestridt den omstændighed, at de efter at have foretaget en intern kontrol kunne fastslå, at modtagelsen af fuldbyrdelsesafgørelsen faktisk fandt sted den 30. oktober 2019.

55. Det er herefter min opfattelse, at sagsøgeren, der var repræsenteret ved de sagsøgte i disses egenskab af retmæssigt befuldmægtigede, *bevidst gav afkald på en afgørende ret*, som vedkommende var tildelt ved forordning nr. 1393/2007¹⁷. Som følge heraf kan sagsøgeren ikke med føje påberåbe sig en tilsidesættelse af retten til forsvar alene med den begrundelse, at fristen til at fremsætte indsigelse mod fuldbyrdelsesafgørelsen var begyndt at løbe straks efter forkyndelsen af den nævnte afgørelse¹⁸. I betragtning af, at denne argumentation er åbenbart i strid med den adfærd, som sagsøgeren i hovedsagen har udvist, er jeg af den opfattelse, at den bør forkastes i medfør af retsgrundsætningen om, at det er forbudt at handle i strid med sin egen tidligere adfærd (*»venire contra factum proprium non valet«*)¹⁹.

56. I lyset af de ovenstående betragtninger skal det andet præjudicielle spørgsmål efter min opfattelse besvares med, at artikel 8, stk. 1 og 3, i forordning nr. 1393/2007, sammenholdt med chartrets artikel 47, skal fortolkes således, at disse bestemmelser ikke er til hinder for en national lovgivning i domsstaten, hvorefter fristen til at udøve et retsmiddel til prøvelse af en afgørelse, der gennemføres ved et retsligt dokument, som forkyndes i overensstemmelse med forordning nr. 1393/2007, begynder at løbe straks efter forkyndelsen af det pågældende dokument og ikke først efter udløbet af den frist på en uge, der i nævnte artikel 8, stk. 1, er fastsat til at nægte at modtage dokumentet.

C. Om det første præjudicielle spørgsmål

1. Formaliteten

57. Indledningsvis noteres for det første, at den forelæggende ret, for hvilken der er anlagt et erstatningssørgsmål mod de sagsøgte, har rettet anmodning til Domstolen om fortolkningen af artikel 36 og 39 i forordning nr. 1215/2012 med henblik på at få oplyst, om den frist på otte dage, der er fastsat i slovensk lovgivning til at fremsætte indsigelse mod en afgørelse om tvangsfuldbyrdelse, gør det muligt effektivt at udøve retten til forsvar, eller om denne frist på grund af sin varighed og på grund af den slovenske indsigelsesprocedures særlige beskaffenhed bør føre til, at det afslås at anerkende og fuldbyrde en sådan afgørelse.

¹⁷ – Som generaladvokat Trstenjak redegjorde for i sit forslag til afgørelse i sagen Weiss und Partner (C-14/07, EU:C:2007:737, punkt 86) er det under visse betingelser muligt at give *gyldigt afkald* på retten til at nægte modtagelse af et retsligt dokument.

¹⁸ – Jf. i denne henseende A. Okonska i *Internationaler Rechtsverkehr in Zivil- und Handelssachen* (R. Geimer og R. Schütze, red.), München, 2021, om artikel 8 i forordning (EF) nr. 1393/2007, punkt 2, og M. Drehsen, »Zustellung gerichtlicher Schriftstücke im Rahmen der EuMahnVO«, i *Praxis des internationalen Privat- und Verfahrensrechts*, 2019, vol. 5, s. 385, hvori det forklares, at de dokumenter, der skal forkyndes mellem medlemsstaterne, ikke nødvendigvis skal oversættes, hvilket gør det muligt at spare tid og penge. Adressaten kan som følge heraf modtage et dokument, der ikke er oversat, på et sprog, som denne ikke behersker. Under hensyntagen til adressatens ret til en retfærdig rettergang har denne mulighed for at nægte at modtage dokumentet i forbindelse med dets forkyndelse eller ved at returnere det. Såfremt et dokument, der ikke er oversat, ikke nægtes modtaget, til trods for, at adressaten modtager underretning om sine rettigheder, *er forkyndelsen effektiv, uanset adressatens sprogkunderskaber*.

¹⁹ – Retsvirkningen af retsgrundsætningen *»venire contra factum proprium non valet«* er, at den part, som ved sin anerkendelse, fremstilling, udtalelse, adfærd eller tavshed har forfægtet *en holdning, der er åbenbart i strid med den ret, som den pågældende agter at gøre krav på for en domstol*, ikke vil kunne påberåbe sig denne ret (jf. i denne henseende individuel udtalelse fra vicepræsidenten for Den Internationale Domstol, Ricardo J. Alfaro, i »Temple of Preah Vihear-sagen«, Cambodja mod Thailand, ICJ, Samling af afgørelser, 1962, s. 6 ff., og E. Gaillard, »L'interdiction de se contredire au détriment d'autrui comme principe général du droit du commerce international«, i *Revue de l'arbitrage*, 1985, s. 241 ff.).

58. I denne henseende erindres om, at der, således som det fremgår af Domstolens faste praksis, er formodning for, at de spørgsmål om EU-rettens fortolkning, som den nationale ret har forelagt, er relevante, således at Domstolen alene har mulighed for at undlade at træffe afgørelse vedrørende et præjudicielt spørgsmål, der er forelagt af en national ret i henhold til artikel 267 TEUF, når navnlig det klart fremgår, at den af den nationale ret ønskede fortolkning eller vurdering af en EU-retlig bestemmelses gyldighed savner enhver forbindelse med realiteten i hovedsagen eller dennes genstand, eller når problemet er af hypotetisk karakter²⁰.

59. Selv om spørgsmålet om anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelsen om tvangsfuldbyrdelse i Østrig ikke er aktuelt, eftersom sagsøgeren allerede har betalt den fordring, der blev fastslået i denne afgørelse, synes der imidlertid at være formodning for, at det første spørgsmål er relevant, i det omfang den forelæggende ret bør være i stand til at undersøge, om de argumenter, som de sagsøgte har påberåbt sig til støtte for deres forsvar, kan tiltrædes.

60. I lighed med, hvad Kommissionen har gjort gældende, skal det for det andet påpeges, at selv om den forelæggende ret i det første spørgsmål formelt har henvist til artikel 36 og 39 i forordning nr. 1215/2012, fremgår det af anmodningen om præjudiciel afgørelse, at den nævnte ret hovedsageligt er i tvivl om *begrundelsen for at afslå anerkendelse og fuldbyrdelse af en retsafgørelse* i det tilfælde, hvor det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument ikke var blevet forkyndt for sagsøgte i tilstrækkelig god tid og med henblik på, at denne kunne udøve sin ret til forsvar i henhold til denne forordnings artikel 45, stk. 1, litra b), og artikel 46.

61. Da Domstolen har kompetence til af samtlige de oplysninger, der er fremlagt af den nævnte ret, navnlig af forelæggelsesafgørelsens præmisser, at udlede de EU-retlige elementer, som det under hensyn til tvistens genstand er nødvendigt at fortolke²¹, skal det første spørgsmål, der er forelagt, forstås således, at det er rettet mod den nævnte forordnings artikel 45, stk. 1, litra b), og artikel 46.

62. Følgelig ønsker den forelæggende ret med det første spørgsmål nærmere bestemt oplyst, om artikel 45, stk. 1, litra b), og artikel 46 i forordning nr. 1215/2012, sammenholdt med chartrets artikel 47, skal fortolkes således, at det skal *afslås at anerkende og fuldbyrde en retsafgørelse*, der er udstedt efter en ikke-kontradiktorisk procedure, når et retsmiddel til prøvelse af denne afgørelse skal udøves inden for en frist på otte dage på et andet sprog end det officielle sprog eller et af de officielle sprog på det sted, hvor sagsøgte har hjemsted, eller på et sprog, som sagsøgte forstår.

2. Hvorvidt der består en ret til at afslå anerkendelse og fuldbyrdelse af den af de slovenske retter udstedte afgørelse

63. Som det fremgår af bestemmelserne i artikel 45, stk. 1, litra b), og artikel 46 i forordning nr. 1215/2012, når de sammenholdes, skal en retsafgørelse ikke anerkendes eller fuldbyrdes, såfremt det er en udeblivelsesafgørelse, og det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument ikke var blevet forkyndt for sagsøgte i så god tid og på en sådan måde, at sagsøgte kunne varetage sine interesser under sagen, medmindre der ikke blev taget skridt til at anfægte afgørelsen, selv om sagsøgte havde mulighed for at gøre det.

²⁰ – Dom af 14.6.2017, Online Games m.fl. (C-685/15, EU:C:2017:452, præmis 42).

²¹ – Dom af 13.6.2019, Moro (C-646/17, EU:C:2019:489, præmis 40), og af 22.4.2021, Profi Credit Slovakia (C-485/19, EU:C:2021:313, præmis 50).

a) *Hvorvidt der foreligger et »indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument«*

64. Med henblik på at besvare den forelæggende rets første spørgsmål skal det først undersøges, om den afgørelse om tvangsfuldbyrdelse, som de slovenske retter udstedte i forbindelse med en ikke-kontradiktorisk procedure, kan kvalificeres som et »indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument« som omhandlet i de ovennævnte bestemmelser.

65. Som Domstolen har fastslået i sin praksis vedrørende artikel 27, nr. 2, i konventionen om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager, undertegnet i Bruxelles den 27. september 1968²² – idet denne praksis kan overføres på de bestemmelser i forordning nr. 1215/2012, der i det væsentlige svarer hertil – erindres i denne henseende om, at begrebet det indledende processkrift i sagen eller en tilsvarende retsakt skal forstås således, at det betegner den eller de retsakter, hvis forskriftsmæssige og rettidige forkyndelse for eller meddelelse til sagsøgte sætter denne i stand til at gøre sine rettigheder gældende forud for, at der træffes en eksigibel retsafgørelse i domsstaten²³.

66. Dette er netop tilfældet i hovedsagen. Ifølge oplysningerne fra den forelæggende ret blev den afgørelse om tvangsfuldbyrdelse, som de slovenske retter traf over for sagsøgeren, ikke udstedt på grundlag af et endeligt eksigibelt dokument, men alene på grundlag af fakturaer og uden forinden at indhente bemærkninger fra sagsøgeren i hovedsagen. Den faktiske forkyndelse af denne afgørelse om tvangsfuldbyrdelse igangsætter en frist, inden for hvilken sagsøgeren kan fremsætte indsigelse og fremføre sit forsvar.

67. I lighed med de retsakter, der var omhandlet i den sag, der gav anledning til dom af 13. juli 1995, Hengst Import (C-474/93, EU:C:1995:243), skal afgørelsen om tvangsfuldbyrdelse i hovedsagen følgelig kvalificeres som »indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument« som omhandlet i artikel 45, stk. 1, litra b), og artikel 46 i forordning nr. 1215/2012.

68. I denne forbindelse erindres ligeledes om, at Domstolen har fastslået, at artikel 27, nr. 2, i Bruxelleskonventionen af 27. september 1968 også finder anvendelse, når sagsøgte har begæret genoptagelse af den under en udeblivelsessag truffe afgørelse, og en ret i domsstaten har afvist begæringen med den begrundelse, at fristen for denne var overskredet. Eftersom afvisningen af begæringen om genoptagelse betyder, at den under sagsøgtes udeblivelse truffe afgørelse består fuldt ud, fandt Domstolen, at formålet med denne artikel kræver, at domstolen i anerkendelses- og fuldbyrdelsesstaten foretager den undersøgelse, der foreskrives i artiklen²⁴.

b) *En udøvelse af retten til forsvar, der er gjort uforholdsmæssigt vanskelig*

69. Inden for rammerne af denne bedømmelse rejser sig dernæst spørgsmålet om, hvorvidt den frist på otte dage, der er fastsat i slovensk lovgivning til at fremsætte indsigelse mod en afgørelse om tvangsfuldbyrdelse, giver adressaten tilstrækkelig tid til at kunne varetage sine interesser under sagen, i overensstemmelse med artikel 45, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1215/2012.

70. Dette krav skal fortolkes i lyset af den grundlæggende ret til en effektiv domstolsbeskyttelse, som er fastsat i chartrets artikel 47, og, sideløbende hermed, effektivitetsprincippet.

²² – EFT 1978, L 304, s. 17.

²³ – Dom af 13.7.1995, Hengst Import (C-474/93, EU:C:1995:243, præmis 19).

²⁴ – Jf. i denne retning dom af 16.6.1981, Klomps (sag 166/80, EU:C:1981:137, præmis 12 og 13).

71. På den ene side kan en national lovgivning, hvorefter fristen til at fremsætte indsigelse mod en afgørelse om tvangsfuldbyrdelse er fastsat til otte dage, principielt begrundes ved formålet om at sikre, at retsafgørelser, der afsiges i en medlemsstat, kan anerkendes og fuldbyrdes hurtigt og enkelt, og at den retssikkerhed, der er indeholdt i forordning nr. 1215/2012, kan garanteres. På den anden side gælder, således som Domstolen ved flere lejligheder har påpeget, at selv om de civile instrumenter først og fremmest har til formål at sikre en effektiv og hurtig afvikling af retslige procedurer og en forsvarlig retspleje, *kan disse formål ikke virkeliggøres ved på nogen som helst måde at svække den faktiske iagttagelse af retten til forsvar for de omhandlede dokumenters adressater*²⁵.

1) Generelle kriterier udviklet i retspraksis

72. Med henblik på at afgøre, om en retslig procedure er i strid med retten til effektive retsmidler, er det nødvendigt at fastslå, om *de nærmere regler for indsigelsesproceduren*, som fastsættes i national ret, medfører en ikke ubetydelig risiko for, at de berørte parter ikke fremsætter den krævede indsigelse²⁶. Navnlig skal fristen til at forberede og iværksætte et effektivt retsmiddel være tilstrækkeligt lang²⁷. Da procedurerne kan afvige betydeligt fra én national retsorden til en anden, skal der erindres om, at der blandt de kriterier, der ifølge Domstolen skal tages i betragtning ved vurderingen af, om en frist er hensigtsmæssig med henblik på at sikre beskyttelsen af retten til forsvar, bl.a. indgår *spørgsmålet om, hvor afgørende de afgørelser, der skal træffes, er for de berørte, og kompleksiteten af procedurerne*²⁸.

73. For så vidt angår den foreliggende sag er jeg af den opfattelse, at det indebærer ikke ubetydelige risici at blive stillet over for et betalingspåbud, idet en sådan retsafgørelse *direkte berører adressatens formueinteresser*. Denne betragtning gør sig så meget desto mere gældende, når betalingspåbuddet som i det foreliggende tilfælde vedrører et stort beløb. Det kan desuden ikke udelukkes, at der ud over denne økonomiske risiko foreligger andre tvingende og legitime hensyn, der kan begrunde, at det er nødvendigt at forsvare sig ved domstolene, nærmere bestemt hensynet til at *undgå enhver skade på omdømmet* i forbindelse med en sådan procedure. Som sagsøgeren har anført i de skriftlige indlæg, blev denne nemlig tvunget til at betale den fordring, som blev krævet indfriet, udelukkende fordi vedkommende havde fordringer på andre skyldnere i Slovenien, som kunne være blevet inddrevet, og fordi sagsøgerens omdømme ville have lidt betydelig skade, hvis dennes fordringer var blevet omfattet af en fuldbyrdelsesprocedure. Henset til disse omstændigheder er det efter min opfattelse ubestrideligt, at sagsøgeren har en klar interesse i at forsvare sig mod den af Okrajno sodišče v Ljubljani (retten i første instans i Ljubljana) udstedte afgørelse. Der kan således ikke rejses tvivl om den omhandlede procedures betydning for sagsøgeren.

74. Med hensyn til den omhandlede procedures kompleksitet er jeg af den opfattelse, at en indsigelse mod en afgørelse om tvangsfuldbyrdelse *kræver, at der iværksættes en række skridt*, for så vidt som dette indebærer dels et behov for at klarlægge, under hvilke omstændigheder en fordring er opstået, dels en påberåbelse af retlige argumenter, der kan rejse tvivl om, hvorvidt fordringen er gyldig eller med rette kan inddrives, samtidig med, at der tages hensyn til de

²⁵ – Dom af 2.3.2017, Henderson (C-354/15, EU:C:2017:157, præmis 51).

²⁶ – Dom af 9.3.2017, Zulfikarpašić (C-484/15, EU:C:2017:199, præmis 39), og Profi Credit Polska-dommen, præmis 61).

²⁷ – Dom af 9.9.2020, Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Afvisning af en fornyet ansøgning – klagefrist) (C-651/19, EU:C:2020:681, præmis 57).

²⁸ – Dom af 9.9.2020, Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Afvisning af en fornyet ansøgning – klagefrist) (C-651/19, EU:C:2020:681, præmis 53).

civilretlige regler om bevisbyrden. Alt efter omstændighederne *kan en sådan opgave vise sig at være særligt kompleks* og derfor *kræve assistance fra en juridisk rådgiver, advokat eller anden juridisk fagperson*.

75. Når dette er sagt, skal det noteres, at sidstnævnte aspekt kan have afgørende indflydelse på vurderingen af, hvorvidt en processuel frist kan anses for at være tilstrækkelig til at sikre et effektivt forsvar²⁹. For så vidt som en juridisk lægperson i almindelighed vil stå over for betydelige vanskeligheder – hvilken ikke vil være tilfældet for en person med de nødvendige faglige kvalifikationer eller den nødvendige erfaring – vil førstnævnte person have behov for en mere generøs frist. Der er imidlertid *ingen processuelle regler, der som hovedregel indrømmer den nationale ret nogen skønsbeføjelse ved fastsættelsen af frister, ej heller med henblik på en forlængelse heraf*, således at en sådan mulighed kan tages i betragtning. Følgelig vil adressaten for et retsligt dokument være forpligtet til at overholde den fastsatte frist uden at kunne opnå en mere fordelagtig behandling.

76. Under alle omstændigheder er jeg overbevist om, at en procedures kompleksitet ikke kun skal vurderes abstrakt. Det synes derimod at være nødvendigt at tage hensyn til *de nærmere regler for den pågældende procedure i deres helhed*, således som det eksempelvis fremgår af den praksis fra Domstolen, som jeg vil redegøre for i det følgende.

2) Paralleller til Profi Credit Polska-sagen

77. Jeg noterer i denne henseende, at Domstolen i Profi Credit Polska-dommen, der vedrørte en situation, som kan sammenlignes med hovedsagen, for så vidt angår artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13/EØF³⁰ fastslog, at en national lovgivning, der fastsætter, at en indsigelse mod et betalingspåkrav skal rejses inden for en frist på to uger, og at sagsøgte i indsigelsesdokumentet skal anføre de anbringender og indsigelser samt faktiske omstændigheder og beviser, som gør det muligt for retten at bedømme, om et kontraktvilkår er urimeligt, medfører en risiko for, at forbrugeren ikke gør indsigelse, eller at denne afvises³¹.

78. Der gøres opmærksom på, at Domstolen i det væsentlige fulgte det forslag til afgørelse, som generaladvokat Kokott havde fremsat i den pågældende sag, idet den flere gange henviste til den retlige bedømmelse, der var indeholdt i generaladvokatens forslag til afgørelse. Det pågældende forslag til afgørelse er efter min opfattelse særlig relevant i den foreliggende sag, for så vidt som det gør det muligt bedre at forstå de grunde, der foranledigede Domstolen til at konkludere, at de omhandlede processuelle regler kunne gøre det uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve retten til at gøre indsigelse over for et betalingspåbud. Generaladvokaten fandt nærmere bestemt, at en frist på to uger »[imidlertid] ikke [er] for kort, for så vidt som forbrugeren i det hele taget skal handle inden for denne frist«, og at den kun er forenelig med effektivitetsprincippet, hvis forbrugeren »inden for denne frist ikke behøver at anføre de faktiske omstændigheder og beviser, som danner grundlag for prøvelsen af, om kontraktvilkårene i låneaftalen er urimelige«³².

²⁹ – Det fremgår af dom af 9.9.2020, Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Afvisning af en fornyet ansøgning – klagefrist) (C-651/19, EU:C:2020:681, præmis 62 og 63), at muligheden for adgang til juridisk repræsentation har en afgørende indvirkning på vurderingen af, hvorvidt en processuel frist kan anses for at være tilstrækkelig til at sikre et effektivt forsvar.

³⁰ – Rådets direktiv af 5.4.1993 om urimelige kontraktvilkår i forbruger aftaler (EFT 1993, L 95, s. 29).

³¹ – Profi Credit Polska-dommen, præmis 62-67.

³² – Generaladvokat Kokotts forslag til afgørelse Profi Credit Polska (C-176/17, EU:C:2018:293, punkt 79).

79. Dette ræsonnement er efter min opfattelse logisk og kan overføres på den foreliggende sag, henset til lighedspunkterne mellem de processuelle regler, som Domstolen undersøgte i Profi Credit Polska-sagen, og dem, der er omhandlet i den foreliggende sag. Af hensyn til en bedre forståelse af min bedømmelse vil jeg redegøre for de kriterier, som Domstolen støttede sig på i førnævnte sag, og som efter min opfattelse er opfyldt i det foreliggende tilfælde. Jeg vil først tydeliggøre *parallelterne mellem de to sager*, hvorefter jeg vil redegøre for, *hvilke konklusioner der efter min opfattelse bør drages* for så vidt angår behandlingen af den foreliggende sag.

i) Indsigelse mod en afgørelse om et betalingspåbud

80. Jeg henleder indledningsvis opmærksomheden på det forhold, at begge sager omhandler retten til at fremsætte indsigelse mod en afgørelse om et betalingspåbud. Den processuelle situation, der gælder for adressaten for det retslige dokument, er i begge sager i det væsentlige den samme, i den forstand, at adressaten er tvunget til at forsvare sig mod en retsafgørelse, der er udstedt uden forudgående kontradiktorisk procedure og uden fuldbyrdelsesgrundlag alene på grundlag af, hvad den procesdeltagende part har hævdet, mens opgaverne for den ret, der behandler betalingspåkravsproceduren, indskrænkes til at efterprøve den formelle lovlighed af de dokumenter, der godtgør, at der foreligger et tilgodehavende³³.

ii) Adressaten for et retsligt dokument er forpligtet til at begrunde sin indsigelse

81. I lighed med den nationale lovgivning, der var omhandlet i Profi Credit Polska-sagen, kræver den slovenske lovgivning, der er genstand for undersøgelsen i den foreliggende sag, at en indsigelse mod en afgørelse om tvangsfuldbyrdelse begrundes, og i særdeleshed at visse faktiske omstændigheder skal fremlægges med beviser til støtte herfor³⁴. De processuelle krav, som den nationale lovgivning pålægger i begge sager, er således relativt strenge, for så vidt som det ikke er tilstrækkeligt, at adressaten for et retsligt dokument »reagerer« på afgørelsen om tvangsfuldbyrdelse f.eks. ved i første omgang at give udtryk for sit ønske om at varetage sine interesser og derved være berettiget til at indgive skriftlige indlæg på et senere stadium af proceduren i henhold til en længere frist.

82. I den foreliggende sag er adressaten for det retslige dokument nemlig forpligtet til at indgive et »fuldstændigt« svarskrift, der indeholder alle de relevante faktiske omstændigheder og beviser, inden for en frist, som begynder at løbe straks efter forkyndelsen af afgørelsen, hvilket indebærer en betydelig indsats, således som jeg har redegjort for ovenfor³⁵. Henset til den omstændighed, at en sådan opgave ikke i alle tilfælde kan udføres uden at modtage juridisk rådgivning fra en advokat eller en anden juridisk fagperson, er det logisk at konkludere, at et sådant krav indebærer en risiko for, at adressaten for det retslige dokument ikke kan gøre indsigelse, eller at denne afvises.

iii) Fristen til at fremsætte indsigelse er på mindre end to uger

83. Det er i vid udstrækning anerkendt i retspraksis, at det er en afgørende forudsætning for at forberede sit retlige forsvar på passende vis, at der er tilstrækkelig tid til rådighed. Det skal endvidere anføres, at sikringen af retten til at få tilstrækkelig tid til at forberede sit forsvar er et af

³³ – Profi Credit Polska-dommen, præmis 28 og 29.

³⁴ – Profi Credit Polska-dommen, præmis 65.

³⁵ – Jf. punkt 74 i dette forslag til afgørelse.

de forhold, der kendetegner en retfærdig rettergang, og derved er et udtryk for retsstaten³⁶. Af disse grunde er det logisk at antage, at des længere frist der er til at iværksætte en processuel handling, des mere nøjagtigt er det muligt at forberede sig.

84. På grundlag af disse betragtninger skal jeg præcisere, at fristen til at fremsætte indsigelse mod en afgørelse om tvangsfuldbyrdelse i den foreliggende sag er på blot otte dage, der ikke kan forlænges, mens fristen i Profi Credit Polska-sagen var på *to uger*³⁷. Det skal ligeledes noteres, at ifølge de oplysninger, som den slovenske regering har afgivet i sine skriftlige indlæg, tager denne lovgivning ikke højde for helligdage og andre fridage, medmindre der er tale om fristens sidste dag. I så fald udløber fristen ved udgangen af den første efterfølgende hverdag. Den omhandlede slovenske lovgivning er således langt mere restriktiv og rejser derved større vanskeligheder for forsvaret. Følgelig bør Domstolens kritik med hensyn til kortheden af den frist, der fandt anvendelse under de omstændigheder, der førte til Profi Credit Polska-dommen, gøre sig så meget desto mere gældende i den foreliggende sag.

iv) Forpligtelsen til at betale sagsomkostninger

85. Det fremgår endvidere af sagsakterne, at den slovenske lovgivning har et andet lighedspunkt med den polske lovgivning, der var omhandlet i Profi Credit Polska-sagen, for så vidt som den stiller krav om betaling af sagsomkostninger. I henhold til oplysningerne fra den forelæggende ret modtog de sagsøgte nemlig en anmodning fra Okrajno sodišče v Ljubljani (retten i første instans i Ljubljana) om inden for en frist på otte dage at betale retsafgiften, et krav, der blev efterkommet rettidigt³⁸.

86. Selv om det beløb, der blev betalt i den foreliggende sag, ikke synes at være særlig højt, må man imidlertid ikke se bort fra den omstændighed, at forpligtelsen til at betale sagsomkostninger under alle omstændigheder udgør et *administrativt krav*, der skal overholdes. Det kan endvidere ikke udelukkes, at der forekommer andre situationer, hvor adressaten for en afgørelse om tvangsfuldbyrdelse vil være tvunget til at betale *mere betydelige beløb*. Af disse grunde er det efter min opfattelse rimeligt med henblik på denne bedømmelse at antage, at en lovgivning som den omhandlede, der pålægger en forpligtelse til at betale sagsomkostninger inden for en særdeles kort frist, kan afholde adressaten for det retslige dokument fra at indgive indsigelse mod en afgørelse om et betalingspåbud, således som Domstolen med rette fastslog i førnævnte sag³⁹.

v) Hvilken grad af agtpågivenhed, der forventes af en privatperson i dennes retsforhold

87. En faktuel forskel mellem de to sager for så vidt angår den retsstilling, som adressaterne for de respektive retslige dokumenter nyder, nødvendiggør visse præciseringer fra min side. Jeg er bevidst om, at *erhvervsdrivende* er underlagt strengere krav om agtpågivenhed end *forbrugere* for så vidt angår deres retsforhold. En virksomhed har i almindelighed et vist *kendskab til og erfaring med* at administrere kontraktforhold med sine handelspartnere og kunder, hvilket sætter den i

³⁶ – Artikel 6, stk. 3, litra b) i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder bestemmer, at »enhver, der er anklaget for en lovovertrædelse, [...] i særdeleshed [er] berettiget til at få tilstrækkelig tid og lejlighed til at forberede sit forsvar« (min fremhævelse). Til trods for ordlyden, som antyder, at bestemmelsen alene er knyttet til strafferetlige sager, har den ligeledes været anvendt på administrative og civile sager af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (jf. Menneskerettighedsdomstolen, 17.3.2015, Adorisio m.fl. mod Nederlandene, CE:ECHR:2015:0317DEC004731513, vedrørende en kort frist til at appellere).

³⁷ – Profi Credit Polska-dommen, præmis 66.

³⁸ – Jf. punkt 26 i dette forslag til afgørelse.

³⁹ – Profi Credit Polska-dommen, præmis 67 og 68.

stand til at agere mere behændigt i forretningsverdenen. For så vidt som dette øjensynligt ikke er tilfældet for en forbruger, synes det at være passende at yde sidstnævnte særlig beskyttelse. Denne betragtning kommer til udtryk i Domstolens omfattende praksis vedrørende direktiv 93/13⁴⁰, hvori Profi Credit Polska-dommen indgår. En gennemgang af denne dom anskueliggør nemlig et retligt ræsonnement, der er vejledt af formålet om at beskytte forbrugerne, eftersom disse, således som Domstolen har påpeget, befinder sig i en svagere stilling end den erhvervsdrivende⁴¹.

88. Når dette er sagt, mener jeg ikke, at denne omstændighed i sig selv har afgørende indflydelse på bedømmelsen. Uafhængigt af den omstændighed, at afgørelsen om et betalingspåbud i den foreliggende sag er rettet til et selskab, der driver virksomhed inden for international handel med varer, dvs. til en erhvervsdrivende, er en frist på otte dage efter min opfattelse for kort til, at selskabet fuldt ud kan udøve sin ret til et effektivt forsvar. Det må følgelig på dette stadium af bedømmelsen lægges til grund, at den omhandlede lovgivning, selv under anvendelse af en *streng grad af agtpågivenhed*, ikke opfylder de krav, der følger af EU-retten.

3) Sammenfatning af bedømmelsen

89. Denne redegørelse for, hvilke paralleller der kan drages mellem de to sager, viser de hindringer, som adressaten for et retsligt dokument stilles over for i en situation som den i hovedsagen omhandlede. Det er i det foreliggende tilfælde åbenbart, at de krav, som de nationale processuelle regler pålægger, underkender den omstændighed, at adressaten for et retsligt dokument, der opfylder kravene til en afgørelse om tvangsfuldbyrdelse, og som ikke gør brug af sin ret til at nægte at modtage forkyndelsen af det nævnte dokument i henhold til artikel 8, stk. 1, i forordning nr. 1393/2007, behøver en vis tid til at få kendskab til indholdet af de fremsendte dokumenter, anmode om juridisk rådgivning fra en advokat eller en anden juridisk fagperson, betale de sagsomkostninger, der kræves ifølge loven, forberede sit retlige forsvar⁴², foranstalte eventuelle oversættelser af dokumenterne og fremsende et svarskrift, der indeholder alle de relevante faktiske omstændigheder og beviser, til den ret, for hvilken fordringshaver har indbragt sagen, og som er hjemmehørende i en anden medlemsstat.

90. De betragtninger, som jeg har redegjort for i dette forslag til afgørelse, viser, at det er bydende nødvendigt at *tage hensyn til samtlige disse aspekter* ved vurderingen af, om fristen til at fremsætte indsigelse mod en afgørelse om tvangsfuldbyrdelse gør det muligt effektivt at udøve retten til forsvar. I sidste ende er den afskrækkende karakter af en sådan frist ofte et resultat af mange faktorer, der er knyttet til kravene i den nationale proceslovgivning. Det er i denne henseende min opfattelse, at såfremt det fastslås, at den omhandlede frist på grund af sin varighed og på grund af indsigelsesprocedurens særlige beskaffenhed krænker retten til forsvar, *bør denne konstatering føre til, at det afslås at anerkende og fuldbyrde en sådan afgørelse*, da dette er den eneste måde, hvorpå en effektiv beskyttelse af den berørte person kan sikres.

91. Eftersom de betingelser, som den slovenske lovgivning i den foreliggende sag fastsætter for at fremsætte indsigelse mod en afgørelse om et betalingspåbud, *er lige så restriktive eller endog mere restriktive* end dem, som den polske lovgivning fastsætter i forbindelse med Profi Credit

⁴⁰ – Jf. dom af 26.10.2006, Mostaza Claro (C-168/05, EU:C:2006:675, præmis 25 og 26).

⁴¹ – Profi Credit Polska-dommen, præmis 40.

⁴² – Jf. dom af 9.3.2017, Zulfikarpašić (C-484/15, EU:C:2017:199, præmis 48), vedrørende fortolkningen af artikel 16 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 805/2004 af 21.4.2004 om indførelse af et europæisk tvangsfuldbyrdelsesdokument for ubestridte krav (EUT 2004, L 143, s. 15), sammenholdt med 12. betragtning til denne forordning, hvoraf det fremgår, at der skal ske behørig underretning af debitor for at give denne mulighed for at *varetage sine interesser under sagen*.

Polska-sagen, er det min opfattelse, at de samlet set *kan gøre det uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve retten til at gøre indsigelse* i henhold til artikel 45, stk. 1, litra b), og artikel 46 i forordning nr. 1215/2012, sammenholdt med chartrets artikel 47⁴³.

92. Henset til de ovenstående betragtninger noterer jeg – med forbehold for den vurdering, som det påhviler den forelæggende ret at foretage i lyset af de kriterier, der er nævnt i punkt 87 i dette forslag til afgørelse – at den effektive beskyttelse af retten til forsvar ikke er sikret under omstændigheder som dem, der foreligger i hovedsagen. Jeg er følgelig af den opfattelse, at det i medfør af artikel 45, stk. 1, litra b), og artikel 46 i forordning nr. 1215/2012, sammenholdt med chartrets artikel 47, skal afslås at anerkende og fuldbyrde en afgørelse om et betalingspåbud, der er udstedt under disse omstændigheder.

3. Besvarelse af det første præjudicielle spørgsmål

93. Af de grunde, som jeg har redegjort for ovenfor, foreslår jeg at besvare det første præjudicielle spørgsmål med, at artikel 45, stk. 1, litra b), og artikel 46 i forordning nr. 1215/2012, sammenholdt med chartrets artikel 47, skal fortolkes således, at det skal afslås at anerkende og fuldbyrde en retsafgørelse, der ikke er truffet som led i en kontradiktorisk procedure, når et retsmiddel til prøvelse af denne afgørelse skal udøves på et andet sprog end det officielle sprog i den medlemsstat, hvor sagsøgte har hjemsted, eller, hvis der er flere officielle sprog i denne medlemsstat, på et andet sprog end det officielle sprog eller et af de officielle sprog på det sted, hvor sagsøgte har hjemsted, og når fristen til at udøve et sådant retsmiddel ifølge lovgivningen i den medlemsstat, hvor afgørelsen er udstedt, er på blot otte kalenderdage, der ikke kan forlænges.

D. Om det tredje præjudicielle spørgsmål

94. Med det tredje spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 18, stk. 1, TEUF skal fortolkes således, at denne bestemmelse er til hinder for en medlemsstats lovgivning, hvorefter en indsigelse mod en afgørelse om tvangsfuldbyrdelse skal begrundes og fremsættes inden for en frist på otte dage, uafhængigt af den omstændighed, at adressaten for denne afgørelse er etableret i en anden medlemsstat, og at den nævnte afgørelse hverken er affattet på et officielt sprog i modtagerstaten, eller på et sprog, som adressaten forstår.

95. Hvad angår fortolkningen af artikel 18 TEUF skal der, således som det fremgår af fast retspraksis, erindres om, at denne bestemmelse kun kan anvendes selvstændigt på forhold omfattet af EU-retten, for hvilke EUF-traktaten ikke indeholder særlige bestemmelser om forbud mod forskelsbehandling⁴⁴.

96. I medfør af artikel 18 TEUF er al forskelsbehandling, der udøves på grundlag af nationalitet, forbudt, hvilket omfatter forskellige former for indirekte forskelsbehandling, f.eks. gennem særlige sprogordninger⁴⁵. For så vidt i denne henseende angår forordning nr. 1393/2007 skal det noteres,

⁴³ – J. Sladič giver i »Evropska izterjava in zavarovanje terjatev s prikazom postopka v Sloveniji in Avstriji«, i *Pravosodni bilten*, 40 (2019), vol. 3, s. 27-28, ligeledes udtryk for tvivl med hensyn til, hvorvidt den frist på otte dage, der er fastsat i slovensk lovgivning, er i overensstemmelse med EU-retten, og henviser netop til lighederne med den polske lovgivning, som var omhandlet i Profi Credit Polska-sagen.

⁴⁴ – Dom af 26.1.1993, Werner (C-112/91, EU:C:1993:27, præmis 19), af 10.2.2011, Missionswerk Werner Heukelbach (C-25/10, EU:C:2011:65, præmis 18), af 18.7.2017, Erzberger (C-566/15, EU:C:2017:562, præmis 25), og af 29.10.2015, Nagy (C-583/14, EU:C:2015:737, præmis 24).

⁴⁵ – Dom af 24.11.1998, Bickel og Franz (C-274/96, EU:C:1998:563, præmis 31), og af 27.3.2014, Grauel Rüffer (C-322/13, EU:C:2014:189, præmis 27).

at artikel 8 heri konkretiserer et forbud mod forskelsbehandling på grundlag af procesparternes sprog, således at det er uforholdsmæssigt at foretage en selvstændig fortolkning af artikel 18, stk. 1, TEUF.

97. For så vidt angår forordning nr. 1215/2012 konstateres, at Domstolen i en sag, der vedrørte spørgsmålet om, hvorvidt der i den kroatiske lovgivnings specifikke udformning med hensyn til tvangsfuldbyrdsordrer, der blev udstedt af notarer i Kroatien på grundlag af et autentisk dokument, idet sådanne ordrer ikke kunne anerkendes eller fuldbyrdes i en anden medlemsstat på grundlag af denne forordning, kunne påvises en mulig forskelsbehandling i henhold til artikel 18 TEUF, foretog en selvstændig fortolkning af denne bestemmelse, i mangel af andre specifikke bestemmelser vedrørende forbuddet mod forskelsbehandling inden for rammerne af den nævnte forordning⁴⁶.

98. Artikel 18 TEUF opstiller princippet om ligebehandling og har til formål at fjerne alle foranstaltninger, der pålægger en statsborger fra en anden medlemsstat en anderledes behandling, som stiller den pågældende i en faktisk eller retlig situation, der er uforholdsmæssig i forhold til landets egne statsborgere. Bestemmelsen tilsigter således at undgå, at sammenlignelige situationer på EU-rettens område behandles forskelligt, og omvendt.

99. I det foreliggende tilfælde besluttede sagsøgeren, der var repræsenteret ved de sagsøgte, at undlade at udøve sin i artikel 8, stk. 1, i forordning nr. 1393/2007 fastsatte ret til at nægte at modtage forkyndelsen⁴⁷. Sagsøgeren stillede sig således i samme situation som slovenske statsborgere med hensyn til fristen til at fremsætte indsigelse mod en afgørelse om tvangsfuldbyrdelse. Den slovenske regering har desuden i sine skriftlige indlæg ligeledes henledt opmærksomheden på dette forhold. Det fremgår derfor ikke, at den slovenske lovgivning fastsætter en forskellig behandling på grundlag af nationalitetskriteriet.

100. For så vidt som der for det første i den foreliggende sag gælder særlige regler om forbud mod forskelsbehandling, og, for det andet, adressaten for det retslige dokument frivilligt har givet afkald på at blive behandlet anderledes end slovenske statsborgere, der måtte blive stillet i samme situation, kan jeg ikke se, hvordan artikel 18 TEUF skulle kunne finde anvendelse. Fortolkningen af denne bestemmelse er således ikke nødvendig med henblik på afgørelsen af tvisten i hovedsagen. Jeg finder det imidlertid hensigtsmæssigt udtrykkeligt at angive dette over for den forelæggende ret af hensyn til klarhed og en bedre forståelse af Domstolens besvarelse af de præjudicielle spørgsmål, som den nævnte ret har forelagt.

101. Henset til det ovenstående skal det tredje præjudicielle spørgsmål besvares med, at artikel 18 TEUF skal fortolkes således, at denne bestemmelse ikke finder anvendelse på en situation, hvor adressaten for et retsligt dokument har givet afkald på at udøve sin ret til at nægte at modtage forkyndelsen af det nævnte dokument i overensstemmelse med artikel 8, stk. 1, i forordning nr. 1393/2007.

⁴⁶ – Dom af 7.5.2020, Parking og Interplastics (C-267/19 og C-323/19, EU:C:2020:351, præmis 45).

⁴⁷ – Jf. punkt 56 i dette forslag til afgørelse.

VI. Forslag til afgørelse

102. Henset til de ovenstående betragtninger foreslår jeg Domstolen at besvare de af Bezirksgericht Bleiburg (distriktsdomstolen i Bleiburg, Østrig) forelagte præjudicielle spørgsmål som følger:

- »1) Artikel 8, stk. 1 og 3, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1393/2007 af 13. november 2007 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager (forkyndelse af dokumenter) og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1348/2000, sammenholdt med artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, skal fortolkes således, at disse bestemmelser ikke er til hinder for en national lovgivning i domsstaten, hvorefter fristen til at udøve et retsmiddel til prøvelse af en afgørelse, der gennemføres ved et retsligt dokument, som forkyndes i overensstemmelse med forordning nr. 1393/2007, begynder at løbe straks efter forkyndelsen af det pågældende dokument og ikke først, når den frist på en uge, der i nævnte artikel 8, stk. 1, er fastsat til at nægte at modtage dokumentet, er udløbet.
- 2) Artikel 45, stk. 1, litra b), og artikel 46 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1215/2012 af 12. december 2012 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område, sammenholdt med artikel 47 i chartret om grundlæggende rettigheder, skal fortolkes således, at det skal afslås at anerkende og fuldbyrde en retsafgørelse, der ikke er truffet som led i en kontradiktorisk procedure, når et retsmiddel til prøvelse af denne afgørelse skal udøves på et andet sprog end det officielle sprog i den medlemsstat, hvor sagsøgte har hjemsted, eller, hvis der er flere officielle sprog i denne medlemsstat, på et andet sprog end det officielle sprog eller et af de officielle sprog på det sted, hvor sagsøgte har hjemsted, og når fristen til at udøve et sådant retsmiddel ifølge lovgivningen i den medlemsstat, hvor afgørelsen er udstedt, er på blot otte kalenderdage, der ikke kan forlænges.
- 3) Artikel 18 TEUF skal fortolkes således, at denne bestemmelse ikke finder anvendelse på en situation, hvor adressaten for et retsligt dokument har givet afkald på at udøve sin ret til at nægte at modtage forkyndelsen af det nævnte dokument i overensstemmelse med artikel 8, stk. 1, i forordning nr. 1393/2007.«